

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την Αθήνα Δρ. 5. - Για τις Επαρχίες Δρ.
Για το Εξωτερικό Φρ. Χρ. 10.

Για τις επαρχίες δεχόμεστε και τρίμηνες (2 Δρ. την τρι-
μηρία) συνδρομές.

Κανένας δε γράφεται συνδρομητής ή δι' στέλλει μπροστά
τη συνδρομή του.

10 λεπτά το φύλλο λεπτά 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κιάκια (Σύνταγμα, Όμόνοια
Έθν. Τράπεζα Υπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχί-
δρομου (Ακαδημία), Βουλιά, Σταθμ. ε' υπόγειου Σιδη-
ρόδρομου (Όμόνοια), στα βιβλιοπωλεία «Έστιας» Γ.
Κολάρου και Σακέτου (άντικρυ στ' Βουλιά).

Στην Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πραχτο-
ρεία των Έφημερίδων.

Στα Χανιά (Κρήτη) στο Πραχτορ. Έφημερίδων
στού κ. Αλκυιώτη.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Συντεχνίες και Κυβέρνηση - Τα περιττά -
Καινούριοι άντρες - Ράσο και μειάδεση.

Η ΕΙΡΗΝΙΚΗ Έπανάσταση, που την είπαμε, ξεκ-
λουθεί και η Βουλιά των συντεχνιών. τρίζει τα δόν-
τια της στην Κυβέρνηση, αγωνίζοντας να κερφδείξει και
τη γροθιά της. Οι Πρόεδροι ζητήσανε να περιοριστούν τα πε-
ριττά έξοδα από τον Προϋπολογισμό και η Κυβέρνηση τους
έδικασε. Και νά, περικριόβει σήμερα τρία εκατομμύρια που θα
χρησιμοποιήσανε ν' αποξεραιθούν οι βαλτότοποι και να λιγοστεύ-
σουν έτσι οι πυρετοί, και ένα εκατομμύριο από την Έθνική
Ώμινα.

Μα οι συντεχνίες δεν το δέχονται. Αιτά τ'ισα τ'ισα,
λένε, δίν' είναι καθόλου περιττά έξοδα. Οι θέρμες έχουνε ρη-
μάξει τον τόπο μας και πρέπει να πολεμηθούν και σφαιρικός
μας χρειάζεται για το μεγαλείο της δόλιας πατρίδας! Δι'
συλλογίζονται όμως οι κύριοι Πρόεδροι, με τα σοφά πολι-
τικά τους κεφάλια, πως υπόξεραιναν ετών πάει να πει,
στη ρουφετική γλώσσα, το ν' αρπάξει ο κάθε Κ. βερνητικός
βουλευτής όσο μπορεί περισσότερο χρήματα απ' αυτό το κον-
τόλι για την επαρχία του, για ναποξηράνει μ' αυτά τα «μο-
ματικά του έλη», και πώς έθνική Ώμινα θα πει καινούρια
γαλόνια κ' εκπαιδευτικά ταξίδια στην Εύρώπη και προμη-
θειες άχρηστου ύλικού.

«Ο κ Θεοτόκης αυτή τη φορά φάνηκε παραπολύ ελλικρι-
νής, αφού είχε την παληκαριά να μολογήσει πως περιττά
έξοδα στον προϋπολογισμό του Κράτους είναι και κείνα άκόμα
που δλοι μας τα θαρροΰμε γι' απαραίτητα.

πόλυ, κοντά στον ποταμό. Μαζί με τ'άλλα τ'ά σαρχά-
βαλα του τουρκουμαχαλά έλαβε μέρος στο χορό κ' η
κούλια του σουλιώτη καπετάνου. Οι τοίχοι της,
κατά τη γνώμη του μηχανικού της επαρχίας, έγι-
ναν κίνδυνος στο γένος του Κρανιά και τόνομα των
άφρατων του γράφτηκε απ' τα πρώτα στους σεισμο
παθείς. Μα το βοήθημα του κράτους ήταν κρίμα να
ξοδιαστή όλο στους τσουζίδες. Βιαζαν άλλες ανάγ-
κες πιο άπόλυτες. Χάρια από σπαθιά, καπέλα και
σειρήνια, χρειάζονταν και μια καθέικλα για να
κάτση ένας μουσαφίρης, ένα φλυτζάνι για να πιη,
περούνια, πιάτα, τόνα τ'άλλο μικροσυγούρα του σπι-
τιού, τέλος ένα τραπέζι με γερα ποδαρία. Ο άξιω-
ματικός της κούλιας δε μπορεί να τρώη σταυρο-
πόδι στο σφρά, οά μια φορά ο πατέρας. Όσο για
τους τοίχους θα προφτάση έκείνος να τους ξεκαι-
νουργώση από τ'ά θεμελια, πριν ξανασειστή η γης.
Για την ώρα φτανει να μπαλωθούν οι σκαρματιές
με τιν άδοεστη, ίσα ίσα να μη φράωνται και να
τρομαζού, φτανει ν'ισπριστή η κούλια απόξω κι
άπομίσια για το καλό το δεξιμο του καπετάνου.

ΟΙ ΗΡΩΕΔΡΟΙ ζητάει να καταργηθούν όλα τα πε-
ριττά Ειρηνοδικεία, όλα τα περιττά Γυμνάσια, όλες οι πε-
ριττές Νομαρχίες, όλα τα περιττά Έφραεία και Πρωτο-
δικεία και μόνο ένα περιττώσατο δε ζητάει να καταργη-
θεί—η Βουλιά. Γιατί, αλήθεια, όπως την καταστήσανε, με
το ν'άρχουνται αυτοί σε άπευθείας συνεννόηση με την Κυ-
βέρνηση γι' ό'λ' αυτά, άπορεί ο καθένας πως οι βουλευτές
μας ξετσιπωθήσανε πια τόσο και δεν παραιτηθήσανε άκόμα
δλοι τους μονοκοπανιάς.

Όταν ο λαός σήμερα αντιπροσωπεύεται έτσι επίσημα
από τους προέδρους των συντεχνιών, -ι διάλογο αντιπροσω-
ποι του λαού είναι αυτοί οι καταρδελάδες;

Σήμερα κάμανε οι πρόεδροι Βουλιά (και Βουλιά μάλιστα
που μπήκε κιάλιας και στη συζήτηση του προϋπολογισμού,
ένώ η άλλη η Βουλιά χάνεται άκόμα σε άεροκουβέντες),
άβριο θα κάμουν και Κυβέρνηση, με πρωθυπουργό τον κ.
Παπαφώτη ή δεν ξέρουμε ποιόν άλλο πρόεδρο. Νάν το δείτε
Κ' έτσι τουτό το Κράτος θα ξεχαρβαλωθεί πια σ'αθέμεια
για ν'αρχινήσει να ξαναφτιάσεται της άθρωπιές.

*

ΣΥΦΩΝΟΥΜΕ και μες με το «Μέλλον» πως δλη
αυτή η ανάμιξη των προέδρων των Συντεχνιών μες τα της
Πολιτείας δε θα φέρει κανένα πραχτικό άποτέλεσμα, άπου
και η Κυβέρνηση να πέσει, και ο Βασιλιάς άκόμα να θα-
λάσει να εξαργύσει το πολιτικό πρόγραμμα των Συντε-
χνιών, τα ίδια πρόσωπα, τα βουτηγμένα στη ρουτίνα και
στο ρουσφέρι, θα κληθούνε να κάμουν καινούρια Κυβέρνηση,
και να εξαργύσουνε καινούρια προγράμματα. Καινούρια
πρόσωπα δεν υπάρχουν, λέει το «Μέλλον», και τα πλιά
δεν μπορούνε να μεταμορφωθούνε σε καινούρια.

Πολύ σωστά και φρόνιμ' α'ιτά. Οτιέσο κατί καλό προ-
μηνάει όλη αυτή η άνακατοτοούρα, κάπιο έυπνημα μελλού-
μενο μας τάξει. Σώνει για σήμερα το έλεεινό κονρέλιασμα
που παθαίνει η επίσημη αντιπροσωπεία του λαού, Βουλιά
δηλ. και Κυβέρνηση. Άβριο που το μαχαίρι (που γκρατζου
νάει σήμερα το κόκαλο) θα φιάσει τ'ισαμε το μελούδι, το
ξυπνημα θα γενικευτεί και η παντοδύναμη ΑΝΑΓΚΗ θα
φέρει και τους καινούριους άντρες που θα δουλίφουν πάνω
σε καινούρια προγράμματα.

Μην τα ζητάμε όλα μονομιάς κι ές το καμαρώνουμε
και το τσοσά που άρχινήσει να γίνεται.

*

ΝΑ, και η περιφτημη λογική της πολιτικής σκεπας.
Έβρισκουνε λ. χ. πως ο δεινά είναι κακός άστυνόμος στην
Πειραιά. Δέν τον παύουνε μα τον μεταθέτουν άστυνόμο στη
Σέρα. Το ίδιο και με κάθε άλλον άνικανο υπάλληλο—
χωρίς να λογαριάζουν πως άπου το ράσο δέν κάνει τον
παπύ, πολύ λιγώτερο μια μεταθεση θα μπορείσει να μετα-
μορφώσει ένα μεμεμπάντη ή ένα τσαλαβούτα σε ικανό και
τίμιο υπάλληλο.

Αυτό το ξέρουν πολύ καλά, μα καμώνονται πως δέν το
ξέρουνε, γιατί δέν τους συμφέρει νάν το ξέρουν, άπου ο
κάθε άνικανο; υπάλληλος θέχει κ' ένα βουλευτή για προ-
στάτη—και δίχως βουλευτάδες ούτε πλειονοψηφία στη
Βουλιά γίνεται ούτε Κυβέρνηση κρατείται.

Όλα ή,θην δεξιά λοιπόν κι ο καινούριος άθροπο-
λογαγός πήδησε πάνοπλος από τ'άμαξι στην αυλό
πύρτα της κούλιας, ξυπώνοντας στην πετρώνια σιάλα
της τούς μεσημερικούς άγους με το ξεμολυτό σπαθί
του. Τό γενοσ του Κρανιά θροιάμβανε. «Ας άκούη
το νικητήσο σπακοβρόντημα της σκαρμάνιας ή γαι-
τανιά, που ως τα τώρα τέντωνε ταυτιά ν'άφ.γκρα
στη μη μπερδευτή στο φράχτη καμιά σπαθολόχη,
δταν τον πήδαγε σκιαχτά το σούρωμα.

Φαντάζεται κανένας τ'ή χαρά της κούλιας. Οι
άδερφές δι' χόρταιναν το λιγερόκορμιο άξιωματικό
Είναι ο Γεσίλας αυτός με το μακρύ σπαθί, με τ'άρ-
γυρά άστερακία στο λαϊμό, με τις δλάστραφτες
λουτροινιές μπότες. Η Μαριώ τις ξεσκονίζει
άπαλα άπαλά με την ποδιά της, άπου η Φρόσω
τρώμαξε πρωτήτερα τιν καπετάνιο με την φκω-
μενη καλιόβουρτα της κούλιας, που πήγε κ' έφερε,
δίχως να στοχαστή πως μπέραγε να κάμη το λυ-
στρίνι χαρκαιές.

Κ' οι τρεις τον άγκαλιάζουν και τον ξαναγκα-
λιάζουν, μ'ην ξέροντας τί να πρωτοχαρούν, τον
άδερφό ή τα στολιάδα του

«Γιατί έβχλας τόσο στενό γαλόκι στο καπέλο;»
ρωτάει η Κούλα, κι ές είχε βάλει έκείνος το πιό

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΥ

Ο ΓΙΑΛΟΣ ΜΕ ΤΗ ΓΕΛΑΔΙΑ

B.

Την άλλη αύγή, εκντάζομε πριν έβγη άκόμα ο ήλιος,
Πώς νέο δομάλι πιάστηκε. πρώτη φορά, στη ρώγα.
Κάτω απ' τα δλόφρατα πλευρά, που το βυζί έκρε
[μόνταν,

Τρέμοντας δλον έσκυψε και από τη ρώγα επιάστη,
Και δλο άνασειόντανε το νιό κορμί και άναμιλούσε
Το μάλλισμα το στανικό, χαρούμενο στο στόμα.
Και η μάνα άσάλευτη έμενε το γαίμα της να πίνη
Το νέο δομάλι, άσάλευτη, οά βρούση μαρμαρένια.
Και με, μου έσειστη το κορμί, στο λαγαρόν άγέρα,
Ώσαν το δόρυ, άνάτρομο, στη γη ήμα πάει να πέση,
Σά λυγερό άφρονάμεκον, από το ψάρι άπάνω.

Και ως λούστημα, οά σιωπηλά νερά, και μελειτούσα
Μεκριά,τά άτάραγα βουνά και το στρωτόν τον άμμο,
Που ως άλαφρό φιδόντυμα, ο άφρός τον έζωνε δλον,
Ο α ασάσμος της θάλασσας, από μπροστά μου επέρα,
Ώσαν τη βοή του σκαθεριού, μες τη σιωπή του
[κάμπου

Και το κοπάδι, στο βουνό, που άνήφορον έπάει,
Έβθύζε το αντίφαγο, των κοιδουνηών, οά θάμνα.

Και στο στρωτό μ' άπάντησε τον άμμο η γυνίκα.
Σάν το πουλί, που στο γαλό, ζυγώνει να κυτάξη
Και ως ίδη, άλαφροζυγιάζεται, τα μάκη να σουτέψη.
Όμοια και μένο, έοίμωσαν η γαλανή γυναίκα,
Που έχτύπα τα ματόκλαδα, μες της αύγης τα θάμνη,
Άργά,ως σαλεύουν τα φτερά τα δρετά της πεταλούδας,
Πραχού η μοτιά, στο διάστημα βαθιά, γλανκή φτε-
[ρώση.

Τα χέρια έκείνη μώπιασε και σφιχτοφιλήσε το,
Πολύ οά χείλη τάσφιξε και τέιον είπε λόγο.
«Πιός ήμπορεί τα χέρια σου, στην πλάση νάν τα

[κρίνη,
Όπου εδωδάνε την αύγή και άσπρολογαήσαν κείνοι;
Πότε βερίά, πότε άλαφριά, και πότε οά λουλούδια,
Που δε δειλιάζουν να σταθούν μηδ' τα πεταλούδια».
Και χαμογέλασα βαθιά, γιατί είπε αλήθεια ο λόγος.
Τό δειλινό έθυμήθηκα, που απ' τα νερά ως έβήκα,
Του Ίόνιου, που εδωδάγαε σαν κείνα, μου άργο
[στάθη,
Ώς το φτερό ετρικύμισε, στού θυμαριού την ξαίθηρα

πλατύ, που είχε ο καπέλας που τόξαμε.
«Τί όμορφη που 'ναι!» ξεφωνίζει η Μαριώ,
σαν παίρνει το μάτι της τη νικέλινη άλυσίδα, που
είχε ο ζωστήρας του σπαθιού του αντι κεντ'ε λουρί.
«Είναι τς μόδας τώρα ή νεος κανονισμός;»
Η μνήμη της Μερώς βαττούσε άκόμα τις δια-
τάξεις των κανονισμών απ' τον καιρό που οι άξιω-
ματικοί του άστρου δέν τόχων πάρε άκόμα τόσο
άπάνω τους.

«Μαντύο έφρικασε η άδιάβροχο;» την κόβει η
Φρόσω, δείχνοντας πως κ' έκείνη παρακολουθούσε
από τ'άνήλιαγο κατώγι τη στρατιωτική εξέλιξη της
χώρας της.

«Σ' πάνε καλά και τα μακριά τα πινατόνια;»
ρωτάει ξανά η στερνή, ενώ η Κούλα θυμάται και
την άσπρη μπλουζα κ' η Μαριώ θέλει να τον δ'η-
σα κιάκι με τη μεγάλη του στολή.

Μά για να τη ντυθη ε άξιωματικός, άνοίχτηκε
το φουρτσέρι του κι άπάνω άπάνω πρόβαλαν δυό
καπέλινα. Ήταν τα δώρα που έφερε στη Μαριώ
και στην Κούλα.

Ο Γεσίλας φέρσε τη στολή, μα η Μαριώ που
του τό γύραψε, δέν τον προσέχει τώρα μόνο η
Φρόσω καμαρώνει τις χρυσές σπαλιές, σιάζει τη

Στὸ χέρι ἀπάνω δλόδροσο, μὴν ἄσπερη πεταλοῦδα.
 Μὰ μέσα μου, ἦταν ἡ φωνὴ κλειστὴ καὶ τὴν ἀλήθεια
 Δὲν εἶπα ἐγώ, στὴ γολανὴ γυναικίκα - γιατί τρέμω,
 Τὸν πρώτο λόγο τῆς αὐγῆς ποῦ τὴν ψυχὴν ἀνοίγει.
 Καὶ διαν ἀκόμα καὶ ἡ φωτιά τοῦ ἤλιου μου ἀνεῖ τὰ
 [χείλη,
 Πῖνω τὴ φλόγα, σιωπηλὸς σὰν ἄνθι, ὡς μὲ τὸ δαίλι.
 Ἄλλὰ ἀγαπῶ, τὸ βροδινὸ, σὰν τὸ στερέωμα, λόγο,
 Σύντας βαραίνουν οἱ εὐωδιὲς καὶ ἀνοίγει ἡ νύχτα
 [τῆστρο.

Καὶ πέρασα μὲ τὴν σιωπὴν, ἀνάμεσα στὰ δόντια,
 Σὰν ἓνα φύλλο βάρσομου, νὰ μοῦ εἰσώδῃ ἡ ἀνάσα,
 Μὲ τὸ χιτῶναν ἀλαφρὸ καὶ μὲ γυμνὸ τὸ πόδι,
 Πάλε στὸ λόγγο ἐπέρασα μὲ τὰ πολλὰ τὰ μύρτα,
 Μὲ τὸ γλυκὸ τὸ λογισμὸ τοῦ τζιτζικιῶν, στὸ νοῦ μὴν.
 Κι' ὅλος ὁ λόγγος βώδιζεν, ὡς τὸν ἐπάτει ἡ δρόσο.
 Μὰ ἀργοῦσε ἡ γνώριμη φωνή, καὶ νά, πῶς σὰ συ-
 [ρίζουν

Ἐπεταροῦδια στὴ φωλιά, θροφῆν ἀνοζητῶντας,
 Ἄκουσα σβόγγμα σερτὸ στὰ πόδια μου ἀπὸ κάτω.
 Καὶ ὡς ἐσκυψα, μὲς τὰ ριζὰ τοῦ μύρτου ἐγνώρισά τη
 Καὶ ἦταν ὀχιά ποῦ ἐφοῦσκωνε καὶ πικρολόχενέ με.
 Μὰ ἐγὼ τὴ φτέρνα ἐσήκωσα καὶ στὸ κεφάλι ἐπάνω,
 Ὅρθῃ ἐκατέβασα, γοργά, σὰν τὸ σφυρὶ στὸ ἀμῶν.
 Καὶ ὡς ἐφευγα, τὸ ἀκέραιο κορμί, ἀκόμα ἐλύγα.
 Τὸ μονοπάτι ἀκλούθησα καὶ ἀνέβρινα τὸ λόφο.

Γλυκὸς πολὺ ὁ ἀνήφορος κ' ἐφτέρωνεν ἡ ἀνάσα,
 Στὶς χλιὲς ἀνάπνοες εὐωδιῆς, ἀργιά, γλυκιά, ὡς τὸ
 [σπλάγχο,
 Τῶν λουλουδιῶν ἀνάγυρταν, ὡς νὰ ἔπινα τὸ μέλι.
 Καὶ τὸ λυθάρι εὐώδαγεν, εὐώδας τὸ στουρνάρι.
 Καὶ ὡς νῆτανε ἄχνα τὸ ἀλαφρὸ ποῦ μὲνινεν ἐφάδι,
 Σὰν τὸν ἀγρὸ τὸ σκόρπιζεν, ἀπάνωθι μου ὁ ἥλιος
 Κι' ἀπ' τὸ κορμί μου ἐξέσυρε, σὲ μιᾶς λυγιάς τὴ ρίζα,
 Σὰ σνεφεῖνι ἀνάλαφρο, ποῦ ἡ πύρη πάει νὰ λυώση.
 Καὶ ἡ λησμονιά μὲ βύθισε, μὲς τὴ σιωπὴν ἀκέριο,
 Βαθύτερη ἀπ' τὸ θάνατο, βαθύτερη ἀπ' τὸ ὕπνο.
 Μηδὲ τὴν ἀπειρη σιγή, ποῦ ἐτάραζε, ἀπλωμένος,
 Ἄπ' ὦρα σὲ ὦρα, ὡς ἄκουγα, βαθιά τὴ γῆς νὰ
 [τρέμῃ,
 Ποῦ ἐτριποδίζανε μακριά, τὰ βώδια στὸ παιγνίδι,
 Μηδὲ ποῦ ἀντιχτυποῦσαν τὰ κέρατα, σὰν κλῶνοι,
 Ποῦ ἀντιχτυπᾶνε τῆς ἐλιᾶς καὶ τὴ σιωπὴ πληθαίνουν.
 Κι' ἂν λόγος κἀπου ἀνθρώπινος ἀνέβαινε τὸ νοῦ μου,
 Σὰ σὲ βλεφάρων ἀνοιγμο, ποῦ πάει κλοῦν στὸν ὕπνο,

ζῶνι στὴ μέση του, ρωτᾷε πόσο ἀγόρασε τὴν
 τόσσα, πόσο κόστισαν τὰ ραφτικά, βρῖσκει ποῦ
 φουσκῶνει, ποῦ μαζώνει.
 Καπελίνα μὲ φτερά. Λούσο ἄγνωρο ὡς τὴν ὦρα
 γιὰ τὴν κούλια, χελιδόνα νέας ζωῆς καὶ νέων με-
 γαλειῶν. Ἡ Κούλια κόλλησε μπρὸς σὸν καθρέφτη,
 τὸ θυμητικὸ τοῦ ἐρέδρου τῆς. Τώρα τὸν ἤθελε, νὰ
 τὴν ἔδλεπε μὲ τὸ καπέλο. Ἡ Μαριῶ ὅμως σὰ νὰ
 φοβάται νὰ ζυγίσῃ στὴν καθρέφτη. Μιά ματιὰ,
 ποῦ ἐρριξε σ' αὐτὸν ἀπὸ μακριά, τῆς ἔδειξε στὸ
 πρώτο τῆς γλυκοχαιδέλο κτω ἀπ' τὰ φτερά τοῦ
 καπελίνου τὰ μπροστινὰ τῆς δόντια ἀπόφραγμα
 πιά. Κ' ἔμεινε σὰ μακροχρονίη.
 «Ἐ, Μαριῶ, μὲ πιάνει τὸ μάτι σου, σ' ἀρέσω ;»
 τὴ ρώτησε ὁ ἀδερφός τῆς κορδωμένος καὶ γελού-
 μενος.
 Μὰ ἡ Μαριῶ ὡς νὰ μὴν ἀκούῃ. Περισσότερο
 προσέχει τὴν Κούλια, ποῦ ἔλο καὶ σιαζει τὰ μιλ-
 λιά τῆς μπρὸς σὸν καθρέφτη τῆς καὶ ὅλο ρωτᾷε
 καὶ ξαναρωτᾷε καὶ αὐτὴ πῶς τῆς πτέκει τὸ κα-
 πέλο.
 «Μὰς σκότισες μ' αὐτὸ !» ἐξέπασε ἀέχρην ἡ
 Μαριῶ «Σὰν καὶ θὰ σὲ γινάσῃ ἂν πιάσῃ μὲσ τὸ
 φατ», τῆς ἐρριξε ἄλλη μιὰ ἄγρια ματιὰ καὶ πάει

Στὸ ἀτάραγο μεσόφρονδο δὲ βάραινε, μηδὲ δοο
 Ἡ πεταλοῦδα ἅμα σταθῆ, στοῦ λουλουδιῶ τὴν ἄκρη.
 Σὲ ἄκρη σιωπῆ, μὴν ἐχάλευε τὸ μέτωπό μου ὁ ἥλιος,
 Πῶς λαμπερὸ ἀπὸ χάλκωμα καὶ πῶς σφιχτὸ ἀπ' ἀτσάλι.
 Καὶ ὅπως, τὴν ὦρα τῆς νυχτός, ποῦ σβεῖ τὴν κάθε
 [ἀνάσα,
 Τοῦ ἀνθρώπου μέσα σιδνερο, τοῦ ἀνοίγουνε τὰ χεῖλη
 Καὶ ἀφίρουν λόγο ξάστερο, μὲς τὴ σιωπὴ τῆς νύχτας,
 Τρέμουν τοῦ ἀνθρώπου τὰ ἦπατα, τέτοια φωνὴ ὡς
 [ἀκούση,
 Καὶ ἀκέριος ἀλοφιάζεται καὶ στεῖ τὸ αὐτί, ν' ἀδράξῃ
 Τὸ μουσικὸν ἀντίφωνο, ποῦ παραδίει ὁ ὕπνος·
 Ὅμοια καὶ γὰρ, ἐπερμένα, μὲς τὴ βαθιὰ σιωπῆ μου,
 Λόγο ν' ἀκούσω ξάστερο, νὰ μὲ σηκώσῃ ἀπάνου,
 Θεοῦ φωνή, ὡσὰ σάλπιγγα, νὰ ἠχησῇ ἀπάνωθι μου,
 Σὲ νέα, πολὺβιθῆ ἀρετῆ, τὸ νοῦ, νὰ μοῦ ἀνοστήσῃ.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

K. Dieterich: Byzantinische Charakterköpfe

«Βυζαντινοὶ χαρακτήρες» εἶναι ὁ τίτλος ἑνὸς μι-
 κροῦ βιβλίου ποῦ δημοσίευσεν τελευταῖα ὁ κ. Karl
 Dieterich στὴ γνωστὴ Λαίψικῃ συλλογῇ «Ἄπ'
 τὸ φυσικὸ καὶ πνευματικὸ κόσμος». Ὁ συγγραφεὴς
 εἶναι γνωστὸς στοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Νουμᾶ» ἀπὸ
 διάφορα πρωτότυπα δημοσιεύματα καθὼς καὶ μετα-
 φρασμάτα κ' εἶναι ἀπὸ τοὺς λίγους ξένους ποῦ δια-
 φέρονται γιὰ τὴ νεώτερη Ἑλλάδα καὶ προσπαθοῦν
 νὰ κανουν γνωστὴ στὸν ξένο κόσμον τὴ σύγχρονη πνευ-
 ματικὴ τῆς κίνησι. Στὸ βιβλίον τοῦ αὐτοῦ ὁ κ. Die-
 terich πῆρε θέμα του τὴ βυζαντινὴ ἱστορία καὶ
 προσπαθῆσε νὰ βγάλλῃ μερικὲς μορφὲς καὶ χαρακτή-
 ρες ἀπ' αὐτὴν, δεῖχνοντας ἔτσι στοὺς πατριώτες του
 γερμανοὺς πῶς ἡ βυζαντινὴ ἐποχὴ δὲν εἶναι τόσο
 φτωγὴ σὲ προσωπικότητες καὶ πνεύματα, ὅπως θεω-
 ροῦνταν γενικὰ ὡς τὸν ὕστερο καιρὸ.

Στὸν πρόλογο τοῦ βιβλίου τοῦ ὁ κ. Dieterich
 προσπαθεῖ νὰ ἐξηγήσῃ τί σημαίνει τὸ ὄνομα βυζαν-
 τινός. Ἡ λέξι, λέει, δὲ χαρακτηρίζει τὴν ἔννοια
 οὔτε ἐθνογραφικὰ, οὔτε ἐθνικὰ, μὰ εἶναι μιὰ ἔννοια
 πολιτισμοῦ. Μόνον ὁ πολιτισμὸς εἶχε στὴ βυζαντινὴ
 ἐποχὴ κατὰ τὴν ἐννοια, ἡ ἐθνογραφικὴ βίση ὅμως
 ἦταν πολυποικίλη καὶ ἴσα ἴσα τοῦτο ἦταν ἡ ἀφορμὴ
 νὰ μπαίη πάντα νέον αἷμα στὸ κορμί τοῦ παλαιοῦ
 πολιτισμοῦ καὶ νὰ τὸ φυλάξῃ ἀπ' τὴ στασιμότητα
 καὶ τὴν ἐκφυλισμὸ. Καὶ τὸ σπουδαιότερον εἶναι πῶς

αὐτὸ τὸ αἷμα δὲν ἦταν κυρίως ἀρισευρωπαϊκόν,
 ἀλλὰ σημιτικοασιατικόν. Τὸ ἑλληνορωμαϊκὸ στοιχείον
 ἔκαμε τόπον στὸ συριακόν, τὸ ἀρμένικόν, τὸ σλάβικόν
 καὶ στὸ μικρασιατικόν. Ὅλοι ἔτσι ἐπικίξαν ρόλον στὸ
 Βυζάντιον κατὰ γέννησιν ἀπὸ τὴν πλατιὰν περιοχὴν ἀνά-
 μεσα τῆς βυζαντινῆς χερσονήσου, τῆς Ἐρυθρᾶς θά-
 λασσης, τῶν κατακραχτῶν τοῦ Νείλου, τῆς Καρχη-
 δόνικας καὶ τῆς Ρώμης. Στους ὕστερους ἐλληνικοὺς
 χρόνους τὸ κέντρο τῆς ἀνάπτυξης τοῦ ἑλληνισμοῦ
 ἦταν ἡ Αἴγυπτος, στοὺς πρώτους βυζαντινοὺς και-
 ροὺς μετατέθηκε τοῦτο στὴν Πικλασιτίαν καὶ τὴν
 Συρίαν. Ἡ βυζαντινὴ ἐκκλησιαστικὴ ποιήσις εἶναι
 συριακῆς καταγωγῆς, ὁ μεγαλῆτερος ἐκκλησιαστικὸς
 ποιητής, ὁ Ρωμανός, καὶ ὁ πρώτος χρονολογούμενος
 Μακαλας, ἦταν Σύριοι, Σύριος ἦταν ὁ μηχανικός
 ποῦ εἰσήνε τὸ ἀέλληκόν πύρον καὶ μιὰ ἀπ' τὶς
 δυνατότερες δυναστείας τοῦ βυζαντινοῦ κράτους κα-
 τάγεται ἀπὸ τὴν Συρίαν. Ὑστερὰ ἀπὸ τοῦτο ἐρχο-
 νται στὴν ἀράδα ἡ Μικρὴ Ἀσία καὶ ἡ Ἀρμενία. Οἱ
 περσότεροι βυζαντινοὶ κληρικοί ἦσαν μικρασιατικοί
 π. χ. ὁ Θεόδωρος Στουδίτης, ὁ χρονολογούμενος Θεο-
 φάνης, ὁ ἀνθρωπιστής Ψελλός κλπ. Ἀρμενικῆς κα-
 ταγωγῆς ἦταν ὁ ἰδρυτής τῆς λεγόμενης μακεδονικῆς
 δυναστείας Βασίλειος ὁ Α'. Ἄν ὄχι τόσο φανερό,
 ὄχι ὅμως μικρότερον εἶναι τὸ μερικὸν ποῦ ἔχει τὸ
 σλαβικὸν αἷμα στὸ βυζαντινὸν βασίλειον. Ἡ σλαβικὴ
 καταγωγὴ τοῦ Ἰουστινιανοῦ δὲν ἀποδείχθηκε πωστὰ
 ἀκόμα, τὸνομα ὅμως τοῦ μακεδονικοῦ αυτοκράτορα
 Ἰωάννου Τσιμισκῆ φανεροῖται τὴ σλαβικὴ καταγωγὴ
 του καὶ ἡ δυναστεία τῶν Κομνηνῶν κατὰ γέννησιν ἀπὸ
 τοὺς βούλγαρους Σισμανίδες τοῦ Τύρνου.

Μ' ὅλα αὐτὰ θέλει ὁ κ. Dieterich νὰ ὑπο-
 στηρίξῃ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ πῶς ὁ βυζαντινὸς πολιτι-
 σμὸς δὲν εἶναι ἀτήμωτος, ὅπως τὸν λένε γενικὰ·
 ἓνα τίτιον ἀκακάτωμα αἵματος δὲ μπορούσε παρὰ
 νὰ βγάλῃ γέρους καρπούς τόσο στὴν πολιτικὴν ὅσο
 καὶ στὴν πνευματικὴν περιοχὴ. Κι ἂν δὲ μπορούμε
 νὰ συγκρίνωμε τὸ βυζαντινὸν πολιτισμὸν μὲ τὸν ἰτα-
 λικὸν τῆς Ἀναγέννησις, ὅμως βρῖσκομε μορφὲς σ'
 ἐκεῖνον ποῦ μπορούμε νὰ τὶς παραβάλομε σ' ἓνα
 βαθμὸν μὲ τὰ μεγάλα πνεύματα τῆς Ἀναγέννησις.
 Ἄν δὲν ἔβγαλε τὸ Βυζάντιον, λέει ὁ κ. Dieterich,
 ἓνα Μιχαὴλ Ἀγγελὸν καὶ ἓνα Ραφαὴλ, ἔχει ὅμως νὰ
 δεῖξῃ ἓνα Θεόδωρον Στουδίτην ἀντίκρου στὸ Σαβονα-
 ρόλα, ἓνα Μιχαὴλ Ψελλὸν ἀντίκρου στὸν Πέτρο Ἀρε-
 τίνον, ἓνα Ἀντρέον Κομνηνὸν στὸν Καίσαρα Βορ-
 γία καὶ μιὰ Εἰρήνην στὴν Κατερίνα τῶν Μεδίκων.

στὴν ἄλλη κάμαρα.
 Ἡ Κούλια, ἀποκαρμένη, ἔβγαλε καὶ ἐκείνη τὸ
 καπέλο καὶ ἄρχισε νὰ στρώνῃ τὸ τραπέζι μὲ τὴν
 Παναγιούλα, ποῦ σ' ἔλη τὴν πρωτικτερινὴν σιγήν
 παρῆστανε στὴν πόρτα ἀκίλητη, μὰ χτενισμένη σὴ-
 μερα καὶ μὲ πλυμένα πόδια. Ἡ Φρόσω ἄφισε τὸν
 ἄδερφὸν νὰ καμαρώνεται μονάχος σὴν καθρέφτη καὶ
 πάει καὶ ἐκείνη νὰ βοηθήσῃ στὸ φαγί, ποῦ μαγε-
 ρεύεται μετὰ στὸ χειμωνιάτικον ἡ κούλια δὲν εἶχε
 μαγερίδι ξεχωριστό.
 Βρῆκε τὴ Μαριῶ, ποῦ ἐτοίμαζε νὰ κόψῃ τὴν
 σούπα, χάρι τὸν καπετανόπου μὲ λεμόνι σήμερ· οἱ
 ἀγούριδες τῆς κληματαριᾶς εἶχαν παραγλυκῶνει
 τὰ.
 «Ἐλα, κλημένη· κάμε λίγο γλήγορα καὶ περ-
 νασε ὁ Γεσίλας», τῆς εἶπε μὲ χαϊδέλο.
 «Σὰν καὶ εἴμ' ἐγὼ φωτιά ;» ἀπάντησε ἡ Μαριῶ
 ἀπότομα χωρὶς νὰ τὴν κοιτάξῃ.
 Ἡ Φρόσω δὲν ξαναμίλησε· σὴμπεσε μόνον τὴν
 φωτιὰ. Στὴν κούλια μαγέρευε μὲ ζύλα, δηλαδὴ
 μὲ τσάκνα ποῦ μαζώνει καὶ κουβαλοῦσε ἀπ' τὶς ρά-
 χες γύρω ἡ ἀρρακὴ τῆς πλύστρας τοῦ πατέρα. Καὶ
 μὲ τὸ σὴμπεμα τῆς Φρόσως τοῦφα κκηνὸς πετά-
 χτηκε πρὸς τὴ Μαριῶ.

«Στραβέλω ! Μόβγαλες τὰ μάτια !» φώναξε μὲ
 θυμὸν ἡ Μαριῶ, φέροντας τὰ χεῖρα μπροστὰ στὸ
 πρόσωπον. «Στὸν ἀνεμο δῶ πούρθε; σ' ὄβλα μπερ-
 δέυσαι !»
 Ἡ Φρόσω σάπασε ξανά.
 Τέλος ἡ σούπα ἔγινε. Ἐπειδὴ σουπιέρα ἔλειπε
 ἀπ' τὴν κούλια, ἡ Μαριῶ τὴν κένωσε ἴσα στὰ
 πιτάκα καὶ ἡ Κούλια ταφέρνε ἓνα ἓνα στὸ τραπέζι.
 Ἡ Παναγιούλα εἶχε πάει γιὰ κρῦον νερό.
 «Γιὰ ποιὸν αὐτό ;» ρώτησε ἀέχρην ἡ Μαριῶ,
 ὅταν ἡ Κούλια τῆς παρουσίασε καὶ πέμπε πιάτο.
 «Γιὰ τὴν Παναγιούλα.»
 «Αὐτὴ τρώει καὶ ἀπ' τὸν τίτζεση, δὲν τ' χα-
 λάει», εἶπε ἡ Μαριῶ καὶ ἀπίθωσε στὸ γυρολίθι τὴν
 ζύλινη χουλιάρκα.
 Ἡ Φρόσω τὴν κοίταξε.
 «Τὶ δὲ θὰ κάτῃ ἡ Παναγιούλα στὸ τραπέζι ;»
 ρώτησε ἡ Κούλια ξαφνισμένη.
 «Ἄλλο δὲ μὰς ἔλειψε !» ἀπάντησε ἡ Μαριῶ
 καὶ σηκώθηκε ἀπὸ τὴ γωνιά ποῦ ἦταν σκευμένη.
 «Ψῆλωσ' ἡ μὲτ' μας», μουμούρισε ἡ Κούλια,
 καὶ ἡ Φρόσω τὴν ἔσπρωξε στὴν ἄλλη κάμαρα.
 «Μὴ θέλης νὰν τὲ βάλωμε καπέλον κούλα ; Δὲν
 τὲ δίν'ε τὸ δ'κό σ' ;» συνέχισε ἡ Μαριῶ, ἐνῶ ἡ